

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: 20 JULI 2005
uw kenmerk: C/S&A/05/1188
uw brief van: 8 juni 2005
ons kenmerk: arc-2005.02444/2

onderwerp: ontwerp selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Wapens en Munitie* over de periode 1945-1997 voor de zorgdragers de ministers van Justitie, Algemene Zaken /minister-president, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Defensie, Economische Zaken, Financiën, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Verkeer en Waterstaat

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp selectielijst op het beleidsterrein *Wapens en Munitie* over de periode 1945-1997 die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995 willen doen vaststellen.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen.
Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De Raad adviseert u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-1997, met inachtneming van de in dit advies gemaakte opmerkingen.
De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. Ontwerplijst

Deze ontwerplijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Wapens in het vizier. Een institutioneel onderzoek naar de taken en handelingen op het beleidsterrein wapens en munitie (1945-1997)*, (Pivotrapport nummer 90, Den Haag, 2000).

Deze selectielijst fungeert als een nieuw selectie-instrument.

§ 3.2. Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het driehoeksoverleg is een historicus uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerplijst mee te werken.

§ 3.3. Ter inzage legging

De openbare ter inzage legging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerplijst en het driehoeksoverleg

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-1997 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

Voor de actor Commissaris van de Koningin is geen aanvraag ingediend en ook geen driehoeksoverleg gevoerd. De Raad adviseert u dan ook de lijst slechts vast te stellen voor alle aanvragende zorgdragers en de waarderingen van handelingen van de Commissaris van de Koningin uit de lijst te verwijderen alvorens tot vaststelling over te gaan.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur. De Raad constateert dat de formulering van de selectiedoelstelling in het verslag van het driehoeksoverleg afwijkt van die in de ontwerplijst, en eveneens van de algemeen gangbare formulering van de doelstelling. Aan de oorspronkelijke formulering, dat met het te bewaren materiaal de reconstructie van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid mogelijk moet zijn, voegt het verslag toe dat ook een reconstructie te maken moet zijn *van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zover deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven*. De Raad zal op deze opvallende, zij het onopvallend gebrachte, wijziging in het selectiebeleid en de consequenties daarvan nader ingaan in deel 2 van zijn advies over erfgoedselectie, dat naar verwachting eind juli 2005 wordt uitgebracht.²

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De Raad is er, op basis van het verslag driehoeksoverleg en de ontwerplijst die daar het resultaat van is, van overtuigd dat de ontwerplijst grotendeels recht doet aan de selectiedoelstelling en in voldoende mate rekening houdt met het cultuurhistorisch belang, het administratieve belang en het belang van de recht- en bewijszoekende burgers. Bij een aantal waarderungen en afwegingen die daaraan ten grondslag liggen, zet hij echter vraagtekens. In de navolgende paragraaf gaat de Raad nader in op zijn bedenkingen.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerplijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst bezien.

Formulering handelingen

De Raad constateert dat veel van de geformuleerde handelingen zeer gedetailleerd zijn. Handelingen 2 tot en met 5 bijvoorbeeld betreffen alle het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving op het gebied van wapens en munitie. Handeling 17 tot en met 24 en 26 en 27 lijken een nadere uitwerking van handeling 10, het mede voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen betreffende wapens en munitie en het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties. Handeling 65 tot en met 68 betreffen alle het als wapen aanwijzen van bepaalde voorwerpen.

² *Deel I van het advies is reeds verschenen: Het tekort van het teveel. Over de rijksverantwoordelijkheid voor cultureel erfgoed, rc-2004.01917/2, 7 april 2005.*

Ook de groepjes handelingen 30 tot en met 32, 70 en 71, 72 en 73, 78 en 79, 85 tot en met 87, 125 tot en met 127 en 129 zouden door een formulering op een hoger abstractieniveau te kiezen kunnen worden samengevoegd tot één handeling per genoemd groepje.

In het algemeen zijn de handelingen per wet geformuleerd, waarbij verzuimd is handelingen die in verschillende, opeenvolgende wetten voorkomen samen te voegen tot één handeling

De Raad adviseert u handelingen algemener te formuleren, zodat de lijst minder onderhoudsgevoelig wordt.

Handeling 29, het voordragen aan de Commissie van deskundigheid belast met de controle op de naleving van de bepalingen van communautaire besluiten betreffende wapens en munitie, is onhelder geformuleerd. Het is niet duidelijk wat of wie er wordt voorgedragen. De Raad verzoekt u de formulering te verhelderen.

Handeling 72 en 73 hebben dezelfde grondslag en zijn zodanig geformuleerd dat het verschil, en daarmee het verschil in waardering, de Raad niet duidelijk is. De Raad verzoekt u de formulering te verhelderen.

Ruimhartig bewaarbeleid

In de lijst wordt een groot aantal handelingen van de waardering B voorzien. De Raad is van mening dat een wat minder ruimhartig bewaarbeleid de selectiedoelstelling recht zou doen. De Raad adviseert u dan ook de waardering van de volgende handelingen te heroverwegen.

Analoog aan de waardering in andere BSD's adviseert de Raad u te volstaan met het bewaren van handeling 13, het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van intern of extern (wetenschappelijk) onderzoek betreffende wapens en munitie. Handeling 14, het financieren en begeleiden van intern of extern (wetenschappelijk) onderzoek betreffende wapens en munitie voegt naar de mening van de Raad onvoldoende informatie toe om voor een B in aanmerking te komen.

Bewaring van de handelingen 54 tot en met 56, 78, 125 en 130 en 131, het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van algemene maatregelen van bestuur waarin tarieven worden vastgesteld draagt naar de mening van de Raad onvoldoende bij aan de selectiedoelstelling. Datzelfde geldt voor de handelingen 59 tot en met 62, die het vaststellen van modellen voor allerlei documenten betreffen.

Het is de Raad onduidelijk waarom handeling 92 (het bepalen dat vergunningen tevens gelden als consent voor het in- of uitvoeren van wapens) en 97 (het op de hoogte stellen van een lidstaat van de EG van het feit dat een consent voor door- of uitvoer is verstrekt) zijn voorzien van een B-waardering, terwijl handeling 93 en 94, die betrekking hebben op het verlenen van de consenten zelf, voor

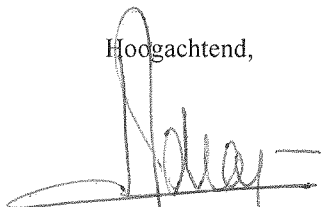
vernietiging in aanmerking komen. De Raad adviseert u ook handeling 92 en 97 te voorzien van een V-waardering.

Handeling 110 van de Minister van Verkeer en Waterstaat, het aanwijzen van ambtenaren van de Vaarwegmarkeringsdienst die zijn vrijgesteld van het verbod op bepaalde noodsignaalmiddelen, en handeling 113 van de Minister van Defensie, het belasten van civiele contractspartijen met het vervoer van wapens en munitie, dragen volgens de Raad onvoldoende bij aan de selectiedoelstelling om de handelingen van een B te voorzien.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-1997 met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

C.H. Weeda
Algemeen secretaris